

2. ГАРМОНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ Освітні обрії. *Note Page*. URL: <https://doi.org/10.15330/obrii.51.2.15-19>

3. Тимошенко О., Скрыбіна К. (2021). ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ОЧІКУВАНЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ. *Український журнал будівництва та архітектури*. <https://doi.org/10.30838/j.bpsacea.2312.261021.95.807> .

Литовченко Віктор
к.філос.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ПРО КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ОСМИСЛЕННЯ АГРАРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасне осмислення сільського господарства є багатограним процесом, що потребує врахування як технічних, так і соціально-економічних та екологічних аспектів. Його специфіка зумовлена не лише забезпеченням глибшого розуміння складних процесів, які відбуваються в аграрному секторі економіки, але й викликами, які постають перед суспільством у зв'язку з глобальними змінами клімату, зростанням населення та обмеженням природних ресурсів. Важливість такого підходу підкреслюється потребою впровадження інновацій у сферу рослинництва, землеробства та тваринництва, активним використанням досягнень біотехнологій, автоматизації та цифрових рішень.

Особливої актуальності набувають питання сталого розвитку українського села, яке є основою відновлення економічної стабільності регіонів і створення надійної агропродовольчої бази. Відродження села потребує комплексного підходу, що включає соціальну підтримку фермерів, розвиток інфраструктури, сприяння молоді у веденні аграрного бізнесу та збереження культурної ідентичності.

Сучасне сільське господарство не може розвиватися без вдосконалення методології аналізу природних і господарських систем. Це включає вивчення біогеоценозів, взаємодії між компонентами екосистем, збереження біорізноманітності та раціонального використання земельних ресурсів. Ландшафтний підхід до управління територіями дозволяє гармонійно інтегрувати сільськогосподарську діяльність у природне середовище, сприяючи зменшенню негативного впливу на природу.

Варто підкреслити, що впровадження інновацій та ефективних рішень потребує не тільки технологічного прогресу, а й світоглядного переосмислення ролі людини в природі. Формування екологічної свідомості, розвиток освіти та досліджень, орієнтованих на стале управління аграрними ресурсами, є невід'ємною частиною сучасного сільського господарства. Лише за умов інтеграції знань, технологій та етичного підходу до довілля можливе забезпечення продовольчої безпеки України та її стабільність.

Дослідження аграрного світу є складним і багатограним процесом, що потребує інтеграції знань із різних галузей наук – природних, соціальних, економічних, гуманітарних та технічних. Така міждисциплінарність дозволяє не лише глибше зрозуміти сутність аграрної діяльності, але й побудувати цілісну систему теоретичних знань, яка відображає взаємозв'язки між природними ресурсами, суспільними процесами та економічними чинниками. Важливим аспектом цього підходу є необхідність філософського осмислення аграрної сфери, яке розглядати її не лише як сукупність господарських практик, а як особливу повноту буття, де поєднуються матеріальне та духовне, природа і

Ідея створення філософії сільського господарства як окремої підгалузі філософії економіки є новаторською, але надзвичайно актуальною. Така дисципліна може змінювати важливу роль у розробці теоретичних засад аграрних наук, формуванні методології дослідження та визначенні ціннісних орієнтирів для сталого розвитку аграрного сектору. Наразі філософія сільського господарства переходить на етапі становлення, і її проблемне поле ще не отримало чіткого окреслення. Основні виклики, з якими стикаються дослідники, пов'язані з відсутністю визначеного предмета цієї галузі, що ускладнює системне відображення специфіки аграрної діяльності.

Закріплення філософії сільського господарства як самостійної галузі знань є кроком на шляху до гармонізації відносин між людьми і природою. Для цього необхідно не лише застосувати її предмет, структуру та методологічні основи, але й активізувати міждисциплінарні дослідження, які дозволять інтегрувати досягнення цієї дисципліни у ширший контекст науки і практики.

Таблиця 1.

*Класифікація підходів до гуманітарного розуміння сільськогосподарської практики
[1, 88]*

Назва підходу	Зміст підходу	Представники
Поступово-технологічний	Розглядає аграрну сферу в контексті зміни технологічних факторів	Д. Белл, Е. Тоффлер
Культурологічний і соціологічний	Погляд на сільське господарство через вплив культурних та етичних факторів на економіку	Х. Зіммель, М. Вебер, А. Тойнбі, П. Козловський
Конструктивно-функціональний	Формує бачення сільського господарства з позицій цінностей і нормативних стандартів, які поділяють усі, хто виконує певні ролі в процесі діяльності	Т. Парсонс
Гуманістичний	Спрямовує розгляд сільського господарства в контексті людського існування та пошук гармонії у його взаємодії з природою та культурою	Т. Адорно, Х. Маркузе, Е. Фромм, Ю. Габермас

На сьогодні не можна стверджувати, що філософія сільського господарства вже оформилася як самостійна галузь із чітко визначеним предметом і методологією. Однак філософська проблематика в цій сфері вже сформувалася, розпочався процес наукового осмислення через філософську призму, головним чином, крізь систему «людина-природа-господарство».

Крім того, сільське господарство є невід'ємною частиною економічних, екологічних та соціокультурних процесів, що робить його ключовим об'єктом дослідження в межах методологічної парадигми філософії економіки. Ця дисципліна дозволяє глибше осмислити значення аграрного сектору як джерела матеріального виробництва, основи продовольчої безпеки та важливого компонента соціального розвитку. Проте унікальність сільськогосподарської діяльності виникає в тому, що вона не обмежується впливом на суспільство, а також активно взаємодіє з природними процесами, перебуваючи в постійній гармонії чи конфлікті з довкіллям.

Філософія сільського господарства також створює підґрунтя для формування нового світогляду, орієнтованого на гармонізацію відносин між людьми та природою. Це включає розвиток етичних принципів використання природних ресурсів, стимулювання екологічної свідомості та впровадження практики сталого розвитку. У цьому контексті сільське господарство постає не лише як економічна діяльність, а й як форма взаємодії людини з навколишнім середовищем, яка має потенціал для забезпечення не тільки матеріального, але й духовного прогресу суспільства.

Таким чином, філософія сільського господарства стає унікальним міждисциплінарним полем дослідження, яке інтегрує знання з природничих наук, економіки, соціології, екології та етики. Цей розвиток дозволяє сформувати цільове бачення ролі аграрної сфери у світовій системі, зосереджуючи увагу на її стратегічній важливості для забезпечення стійкого майбутнього населення.

Список використаних джерел:

1. Miroshkina N., Borko T. Philosophy of agriculture as a way of understanding agrarian practice. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 27(1), 85-94.
2. Ящук Т. Господарство як предмет аналізу в сучасній практичній філософії. Філософська думка. - 2017. - № 3. - С. 24-40.

Марченко Марина

студентка

Сидорович О.С

доктор історичних наук, доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО В СИСТЕМІ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Коли ми ведемо мову про ораторське мистецтво, ми завжди маємо на увазі одне й те саме: форму, в якій розглядається зміст. Під формою розуміється майстерність викладання змісту. І коли мова йде про підвищення ефективності ораторського мистецтва, майстерності, питання стоїть саме про форму передачі змісту, ідеї і аргументи на її доведення.

Витоки ораторського мистецтва сягають античних часів, коли ораторство було основним інструментом політичного, юридичного та культурного впливу. Еволюція ораторства відбулася з урахуванням змін у технологіях комунікації,